

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2016CC767
Zaaknummer Klachtencommissie 2014W1348

datum uitspraak 18/01/2017

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoekster,
aanvankelijk bijgestaan door mr. J.A. de Clerck, thans door mr. M.C.O.
van Gerven, advocaat te Amersfoort,

te voldoen door:

de Congregatie van Missionarissen van het Heilig Hart,
gevestigd te Tilburg,
hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is door de griffie van de Compensatiecommissie ontvangen op 22 januari 2016, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 24 september 2015 met zaaknummer 2014W1348 waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard. Ook is ter griffie ontvangen de brief van 18 november 2015, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is eveneens door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 19 mei 2016 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoekster aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoekster is bij brief d.d. 20 juli 2016 door mr. De Clerck de vermogensschade van verzoekster schriftelijk onderbouwd. Verweerder heeft hierop bij brief d.d. 9 augustus 2016 gereageerd.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoekster aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft de Compensatieregeling aanvaard. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoekster heeft haar hele jeugd doorgebracht in circa [aantal], door nonnen geleide kindertehuizen. In de jaren [jaartal] tot ongeveer [jaartal], van haar 6^e tot ongeveer haar 11^e jaar, verbleef verzoekster in het kindertehuis van de zusters van [Congregatie] in [plaats]. Wijlen pater [burgerlijke naam aangeklaagde] (hierna: [aangeklaagde]) was pater bij de Missionarissen van het Heilig Hart in [plaats] en had een eigen (bezoek)kamer in het kindertehuis. Verzoekster had geen familie waar ze in het weekend naar toe kon of die bij haar op bezoek kwam. Er was haar gezegd dat haar ouders overleden waren. (Toen zij volwassen was, ontdekte ze dat haar moeder in leven was.)

Toen zij een keer in het huis rondliep om te kijken of er misschien iemand voor haar kwam, werd zij door een non naar de kamer van [aangeklaagde] gebracht. Zij weet nog dat er de eerste keer niets is gebeurd. [aangeklaagde] was vriendelijk voor haar. Enkele maanden later werd zij weer naar [aangeklaagde] gebracht, zij mocht er nooit uit zichzelf heen gaan. Zij kan zich herinneren dat hij haar op zijn schoot nam en zei: "ik vind jou een lief meisje." Zo zijn de eerste betastingen begonnen. Hij heeft haar op het bed in de kamer gelegd, de deur op slot gedaan, haar helemaal uitgekleeft en is met zijn vinger haar vagina binnengegaan. Ook heeft hij zijn erectie getoond, heeft hij haar met zijn penis gepenetreerd, moest zij zijn geslachtsdeel aanraken en orale seks dulden.

De zusters dachten (toen zij ongeveer acht jaar was) dat zij ongesteld was geworden omdat zij bloedde, maar verzoekster weet dit aan de vaginale verkrachtingen. Toen zij 10 of 11 jaar was, heeft zij tijdens een vakantie aan haar [familielid] verteld wat [aangeklaagde] haar aandeed. Deze [familielid] heeft getracht daar werk van te maken en heeft hierover contact gehad met de kardinaal, maar iemand van de kerk heeft het afgedaan door te suggereren dat verzoekster een rijke fantasie had. Zij vertrouwde niemand meer.

Samenvattend heeft [aangeklaagde] verzoekster tenminste 5 keer seksueel misbruikt, waarbij het misbruik bestond uit betasting van haar naakte lichaam, haar vaginaal met zijn vinger en penis penetreren en uit gedwongen orale seks. Verzoekster was ten tijde van de aanvang van het misbruik 6 jaar oud. Het misbruik eindigde toen verzoekster werd overgeplaatst naar een kindertehuis in [plaats].

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.2 Gelet op het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en gelet op het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat een indeling van de aanvraag tot financiële compensatie in categorie 4, zoals nader omschreven in artikel 5 sub 4 van de Compensatieregeling, haar juist voorkomt. Volgens artikel 5 van de Compensatieregeling en de toelichting daarop kan eerst sprake zijn van een vergoeding in categorie 5, indien sprake is van substantiële vermogensschade en geen gereede twijfel bestaat over het causaal verband tussen deze schade en het seksueel misbruik.

Gelet op de hierna onder 4 aangevoerde redenen, is daarvan naar het oordeel van de Compensatiecommissie in het onderhavige geval sprake, hetgeen met zich brengt dat de onderhavige aanvraag om die reden definitief ingedeeld dient te worden in categorie 5.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoekster

4.2 Op verzoek van de voorzitter van de Compensatiecommissie bij brief van 19 mei 2016 is namens verzoekster bij brief van 20 juli 2016 haar gestelde vermogensschade van verzoekster nader toegelicht. Kort samengevat wordt het navolgende gesteld.

Het seksueel misbruik heeft verzoekster als persoon gevormd. Haar leven zou er anders uit hebben gezien als zij niet zou zijn misbruikt. Als kind hield zij niet haar mond over hetgeen haar was aangedaan, maar zij werd door niemand geloofd. Zij werd als 'te mondig' en 'moeilijk opvoedbaar beschouwd' en daardoor veelvuldig overgeplaatst met als gevolg dat ze nooit normaal naar school heeft kunnen gaan en zelfs de basisschool niet heeft voltooid. Als ze niet zou zijn misbruikt, zou ze dit gedrag niet hebben vertoond en niet zo vaak zijn overgeplaatst en zou haar scholing gunstiger zijn geweest. Zij had graag verpleegkundige willen worden, maar toen zij op 19 jarige leeftijd de gelegenheid kreeg om een opleiding tot verpleegkundige te volgen, is zij weggevlucht. De nonnen deden haar opnieuw denken aan haar verleden en dit kon ze niet verdragen.

Als zij niet seksueel zou zijn misbruikt, had zij in ieder geval een opleiding afgerond en een inkomen op minimum of modaal niveau kunnen verdienen.

Zij heeft nu in haar leven geen opleiding afgerond en alleen eenvoudig werk kunnen doen. Zij is met psychische dan wel psychosomatische klachten uitgevallen voor het werk. Sinds [jaartal] was zij eerst 'af en aan' arbeidsongeschikt en vanaf [jaartal] volledig en duurzaam wegens onverklaarbare lichamelijke klachten ([stoornis]). De daardoor geleden vermogensschade (bestaande uit gederfde inkomsten) bedraagt - zelfs bij een voorzichtige berekening waarbij wordt uitgegaan van een hypothetisch verdiend minimuminkomen - meer dan het maximaal te adviseren compensatiebedrag.

Daarbij komt dat verzoekster haar gehele leven onder psychiatrische behandeling is geweest wegens gedragsproblematiek en psychische klachten, waarvan de oorzaak is terug te voeren op het onderhavige seksueel misbruik.

Zij heeft herinneringen aan het seksueel misbruik jarenlang trachten te onderdrukken, maar bij het in de media komen van het seksueel misbruik binnen de Rooms-Katholieke kerk en het voeren van de Klachtenprocedure, kampt zij met heftige en sterk ontregelende herbelevingen. Zij heeft pas vrij recent met haar huisarts en echtgenoot over het seksueel misbruik durven spreken.

Verzoekster wenst aanspraak te maken op de maximaal te adviseren compensatie.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief van 9 augustus 2017 gereageerd en te kennen gegeven af te zien van het geven van een inhoudelijk oordeel.

overwegingen Compensatiecommissie

4.4 De Compensatieregeling kent in artikel 5 de mogelijkheid tot toekenning van een gemaximeerde compensatie voor vermogensschade bij -onder meer- een indeling in categorie 4, waarvan hier sprake is. Daarbij dient de vermogensschade substantieel te zijn. Ook dient er volgens de toelichting op artikel 5 zonder gerede twijfel een causaal verband te zijn tussen die substantiële vermogensschade enerzijds en het seksueel misbruik anderzijds.

4.5 Bij de vaststelling van de omvang van de vermogensschade gaat het om een vergelijking tussen de situatie na het seksueel misbruik enerzijds en anderzijds de situatie zoals die - het seksueel misbruik weggedacht - naar redelijke verwachtingen geweest zou zijn gelet op alle bekende feiten en omstandigheden. De Compensatiecommissie heeft de door verzoekster ter onderbouwing van de omvang van haar vermogensschade aangedragen en door verweerder niet bestreden factoren, beoordeeld.

4.6 Uit de overgelegde verzekeringsgeneeskundige en arbeidsdeskundige rapportages (alle daterend uit de periode [jaartal] tot en met [jaartal]) blijkt dat verzoekster van [jaartal] tot [jaartal] als [beroep] heeft gewerkt en vanaf februari [jaartal] parttime als [beroep] totdat zij in september [jaartal] wegens lichamelijke klachten ([opsomming klachten]) uitviel voor haar werk. In de daaropvolgende periode waarin zij een ziekteverzuim ontving, heeft zij wegens een [ziekte] een operatie moeten ondergaan, gevolgd door [therapieën] waardoor zij ook [soort]klachten kreeg (aldus de verzekeringsgeneeskundige rapportage d.d. [datum], opgesteld door [naam] en de arbeidsdeskundige rapportage d.d. [datum], opgesteld door [naam]). Zij is volledig (voor 80 tot 100%) arbeidsongeschikt verklaard. Vervolgens heeft zij vanaf juli [jaartal] voor 20 uur per week gewerkt bij een nieuwe werkgever, maar viel op [datum] volledig uit waarna een [operatie] plaatsvond (zo blijkt uit de arbeidsdeskundige rapportage d.d. [datum], opgesteld door [naam]). Uit de verzekeringsgeneeskundige rapportage d.d. [datum] (opgesteld door [naam]) blijkt dat verzoekster lijdt aan continue pijnen, in een rolstoel zit en in een aangepaste woning woont. [naam] vermeldt dat verzoekster is gestart met gesprekken met een psychiater, dat verzoekster vanaf haar babytijd haar jeugd in kindertehuizen heeft moeten doorbrengen waarbij zij ervaringen heeft van het moeten verblijven in isoleercellen, dat zij niet weet wie haar ouders zijn en dat sprake is geweest van ernstige affectieve verwaarlozing. Uit de overgelegde jaaropgaven blijkt dat verzoekster tot aan haar pensioengerechtigde leeftijd arbeidsongeschikt is gebleven.

Verzoekster heeft pas vrij recent met haar huisarts [naam] het seksueel misbruik bespreekbaar kunnen maken, zo schrijft [naam] in haar verklaring van [datum], hetgeen voor [naam] een aantal dingen deed verklaren waardoor ze verzoekster beter kon begrijpen. In de UWV-stukken wordt het niet genoemd. Uit de overgelegde passages van het huisartsenjournaal blijkt dat het starten van de klachtenprocedure heeft geleid tot een forse opleving van verzoeksters klachten.

Verzoekster is vervolgens door de huisarts verwezen naar klinisch psycholoog drs. [naam], bij wie verzoekster sinds [datum] onder behandeling is. [naam] schrijft in haar brieven van [data] (gericht aan de advocaat van verzoekster) dat verzoekster in haar jeugd de warmte en veiligheid van een gezin heeft moeten ontberen en is opgegroeid in een hard, koud en onveilig klimaat van kindertehuizen waar voorts tevens seksueel misbruik plaats had. De klachten die verzoekster hieraan heeft overgehouden zijn *“een [stoornis], problemen in de persoonlijkheid en identiteit; zoals hechtingsproblemen, zwak gevoel van eigen identiteit en een persoonlijkheidsstoornis met ontwijkende trekken. Aan de periode van seksueel misbruik heeft zij voorts tevens een ernstige chronische P.T.S.S. overgehouden met verlaat begin. Met name de hechtingsproblemen en de P.T.S.S. zijn ernstig van aard en omvang.”* Voorts schrijft [naam] dat verzoekster de herinneringen aan het misbruik jarenlang heeft weggestopt maar dat het grootschalig in het nieuws komen van het misbruik binnen en R.K. Kerk en de daarop door haar gestarte klachtenprocedure het oude trauma omhoog hebben gehaald en geactualiseerd.

4.7 Op basis van het voorgaande is voor de Compensatiecommissie - bij gebreke van bewijsstukken - niet zonder gerede twijfel komen vast te staan dat het seksueel misbruik verzoeksters schoolopleiding negatief heeft beïnvloed. Haar uitval voor het werk en het voortduren van haar arbeidsongeschiktheid komen in eerste instantie voort uit duidelijk fysieke klachten (onder meer [ziekte] en [aandoening]), waardoor de uitval en het voortduren van de arbeidsongeschiktheid in de periode rondom de ([ziekte] en [aandoening]) operaties niet zonder gerede twijfel aan het seksueel misbruik zijn toe te rekenen.

Wel is de Compensatiecommissie van oordeel dat het seksueel misbruik en de daaruit voortvloeiende P.T.S.S. in meer recente jaren mede van invloed zijn op het voortduren van haar (psychosomatische) pijnklachten en daarmee ook op haar veerkracht en vermogen om zich te herpakken en zich weer op werk te richten dat nog wel binnen haar vermogen lag.

Daarbij moet echter wel in alle redelijkheid worden onderkend dat ook het moeten ontberen van een liefdevolle omgeving in haar jeugd, met alle psychische gevolgen van dien, op deze verminderde veerkracht van invloed zal zijn (geweest). Haar jeugd was problematisch en kende niet de veiligheid van een gezin van herkomst. Deze omstandigheden staan uiteraard niet in de weg aan de erkenning van het grote leed dat het seksueel misbruik bij verzoekster heeft aangericht. Zij kunnen soms echter wel een rol spelen bij het antwoord op de vraag hoe het leven van verzoekster zou zijn verlopen, indien het seksueel misbruik niet zou hebben plaats gehad.

4.8 Het voorgaande brengt de Compensatiecommissie tot een gedeeltelijke toerekening van de gestelde vermogensschade. Daarnaast kan verzoekster uiteraard aanspraak maken op een vergoeding wegens smartengeld ter verzachting van het haar aangedane leed. Verzoekster had gelet op haar kwetsbare achtergrond een veilige omgeving geboden moeten worden. Het is des te pijnlijker dat zij als zo jong kind seksueel is misbruikt.

4.9 De Compensatiecommissie zal derhalve komen tot het advies om het daarheen te leiden dat verzoekster binnen categorie 5 een bedrag van €50.000,-- zal ontvangen voor zowel materiele als immateriële schade.

4.10 *Bedrag en samenloop Schadefonds* Verzoekster heeft wegens het onderhavige in [plaats] plaatsgevonden seksueel misbruik reeds een betaling van €10.000,-- ontvangen van het Schadefonds Geweldd misdrijven (hierna: Schadefonds) op basis van de Tijdelijke regeling uitkeringen seksueel misbruik minderjarigen in instellingen en pleeggezinnen (hierna: TR), aldus blijkt uit de brief van het Schadefonds d.d. [datum].

Aangezien het Schadefonds alleen uitkeert indien een slachtoffer niet reeds elders een vergoeding heeft verkregen en de vergoedingen worden opgebracht uit belastinggeld, kent de

TR de regeling dat ontvangen bedragen moeten worden terugbetaald aan het Schadefonds zodra het desbetreffende slachtoffer elders alsnog een vergoeding heeft verkregen ter zake van datzelfde seksueel misbruik.

In dit kader merkt de Compensatiecommissie voorts nog het volgende op. De Compensatieregeling is gebaseerd op het uitgangspunt dat ieder slachtoffer aanspraak heeft op één vergoeding en dat deze vergoeding nooit meer bedraagt dan €100.000,- ongeacht of het misbruik door één dader of door meerdere daders is gepleegd, ongeacht het gegeven of meerdere daders verbonden zijn aan dezelfde of aan verschillende R.K.-instellingen en - tot slot- ongeacht of vergoedingen zijn of zullen worden verkregen via meerdere trajecten (zoals in het onderhavige geval ook bij het Schadefonds) of alleen bij de Compensatiecommissie.

De Compensatiecommissie ziet geen grond voor de situatie dat een slachtoffer dat via meerdere trajecten een vergoeding heeft gekregen in financieel opzicht beter af is dan een slachtoffer dat alleen via één traject een vergoeding heeft gekregen. Ook in die gevallen is de Compensatiecommissie van oordeel dat de totaal te verkrijgen compensatie niet hoger kan zijn dan het maximale bedrag binnen de - gezien de aard van het misbruik - van toepassing zijnde categorie. Een andere regeling van deze materie zou hebben geleid tot een niet goed uit te leggen ongelijkheid in behandeling van slachtoffers.

Op grond van het hiervoor vermelde in samenhang met artikel 4 van de Compensatieregeling en teneinde te komen tot een praktische afwikkeling dient op de door verzoekster te ontvangen compensatie via de Compensatiecommissie het reeds van het Schadefonds ontvangen bedrag op de te adviseren compensatie in mindering te worden gebracht. Dit betekent dat in dit concrete geval aan verweerder geadviseerd zal worden om verzoekster een bedrag van €40.000,- te betalen (zodat verzoekster tezamen met de reeds via het Schadefonds ontvangen €10.000,-) €50.000,- zal hebben ontvangen.

Teneinde recht te doen aan de positie van het Schadefonds en gelet op het feit dat verweerder uiteindelijk de voor het onderhavige seksueel misbruik verantwoordelijke partij is, zal de Compensatiecommissie adviseren dat verweerder €10.000,- overmaakt aan het Schadefonds.

4.11 Verzoekster heeft een nota ter hoogte van €5.050,88 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat dit bedrag integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoekster tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoekster, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoekster in categorie 5 en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- aan verzoekster een bedrag van €40.000,-- te betalen, alsmede
- aan het Schadefonds een bedrag te betalen van €10.000,--, over te maken op rekeningnummer is [rekeningnummer] ten name van het Schadefonds o.v.v. kenmerk [kenmerk], alsmede
- aan de advocaat van verzoekster ter zake van kosten van rechtsbijstand een bedrag van €5.050,88 inclusief kantoorkosten en BTW te betalen.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 18/01/2017 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter